

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania K.P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

o składki,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13 listopada 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 11 października 2017 r., sygn. akt III AUa [...]/17,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża wnioskodawczyni kosztami pełnomocnika
pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 października 2017 r., sygn. akt III AUa [...]/17, Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z wniosku K.P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J. – oddalił apelację wnioskodawczyni od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. z dnia 21 grudnia 2016 r., sygn. akt IV U [...]/16, oddalającego odwołanie K.P. od decyzji organu rentowego z dnia 22 sierpnia 2016 r., w której Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że wnioskodawczyni jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty miesięcznego

przeciętnego wynagrodzenia, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym, wypadkowym we wskazanych szczegółowo w decyzji okresach.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawczyni zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że „zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, tj. art. 24 ust. 6a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez wyjaśnienie, czy w następstwie dokonania przez ubezpieczonego korekty kodu tytułu ubezpieczenia oraz deklaracji ZUS DRA w przewidziany prawem sposób i zaakceptowaniu takiej korekty przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznać należy, że dopuszczalne jest następnie, aby doszło do skutecznego zadeklarowania jako podstawy wymiaru składek kwoty preferencyjnej stanowiącej 30% najniższego miesięcznego wynagrodzenia a zatem czy w takim stanie rzeczy pozostała część składki staje się składką nienależną w rozumieniu art. 24 ust. 6a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlegającą na wniosek ubezpieczonego zwrotowi, przy uwzględnieniu, że stosunek ubezpieczenia winien być kształtowany nie zakłóconą wolą ubezpieczonego”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniosł o: 1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 2. w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - jej oddalenie, 3. zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty

świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że „zachodzi” potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien nie tylko określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08, LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Chociaż w uzasadnieniu wniosku powołano się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości to autor skargi nie przedstawia odpowiedniej jurydycznej argumentacji, którą wykazałby, że istnieje przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. z uwagi na potrzebę wykładni przepisu art. 24 ust. 6a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zamiast tego uzasadnienie wniosku skupia się na postawieniu ogólnikowego pytania, które w istocie sprowadza się do pytania o prawidłowość stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji. Autor skargi w konstrukcji swojego pytania nie uwzględnia stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]. Ignoruje on w uzasadnieniu wniosku analizę interpretacyjną przepisów prawa ubezpieczeń społecznych przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z ustaleń zaskarżonego wyroku wynika, że we wskazanym okresie wnioskodawczyni podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadzącą na terenie Polski pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą „R”. P.K. w D. i z tego tytułu była zobowiązana do odprowadzania obowiązkowych składek, przy czym czynności wykonywane w ramach działalności gospodarczej nie były tożsame z jej obowiązkami realizowanymi w ramach stosunku pracy łączącego ją z Zakładem Opieki Zdrowotnej w D. do dnia 31 grudnia 2011 r., z którym od 1 stycznia 2012 r. zawarła umowę o udzielanie świadczeń zdrowotnych. Rozpoczynając działalność gospodarczą wnioskodawczyni mogła skorzystać z prawa opłacania składek na tzw. preferencyjnych warunkach, tj. zgodnie z art. 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych mogła zadeklarować jako podstawę wymiaru składek kwotę, która nie byłaby niższa niż 30% minimalnego wynagrodzenia. Przepis art. 18a ustawy systemowej nie nakazuje płatnikowi zastosowania takiej podstawy wymiaru, a jedynie przewiduje taką możliwość, a ponadto określa jedynie dolną granicę składki pozostawiając ponad to swobodne określenie kwoty deklarowanej. Wnioskodawczyni zgłosiła się do ubezpieczeń deklarując od 1 stycznia 2012 r. podstawę wymiaru składek w kwocie odpowiadającej wymiarowi 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, co odpowiadało minimalnym wymogom wysokości składki określonej w art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ale jednocześnie nie było sprzeczne z

wysokością składki określonej w art. 18a tej ustawy. Składki od takiej podstawy wymiaru deklarowała i opłacała w całym spornym okresie. Dopiero w sierpniu 2016 r. wnioskodawczyni sporządziła korekty miesięcznych dokumentów rozliczeniowych ZUS DRA zmieniając wskazany kod tytułu ubezpieczenia z 051010 na 057000 i zadeklarowała jako podstawą wymiaru składek kwotę stanowiącą 30% najniższego wynagrodzenia za okres od stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2013 r. Według Sądu drugiej instancji prawo płatnika do korygowania zadeklarowanej podstawy wymiaru składek nie ma charakteru dowolnego. Powodem skorygowania danych podanych w imiennym raporcie miesięcznym, nie był błąd lub nieprawidłowość w obliczeniach lub nieprawidłowość wynikająca z błędnie wpisanej kwoty jako podstawy wymiaru składek, o których jest mowa w art. 41 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Wnioskodawczyni powoływała się bowiem na fakt własnej nieświadomości co do możliwości zastosowania preferencyjnej składki oraz błędną informację udzieloną przez pracownika ZUS. Nie było więc podstaw do składania przez odwołującą się deklaracji korygującej w trybie art. 41 ust. 6 ustawy systemowej w zakresie wysokości zadeklarowanej przez nią wcześniej, a mieszczącej się w granicach przewidzianych ustawą, podstawy wymiaru składek, a tym samym zaskarżona decyzja jest zgodna z prawem.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma podstawę w art. 102 k.p.c.